

DİKKAT BURASI İSTANBUL!: OKUL ÖNCESİNDE AİLE KATILIMLI PROJE TABANLI BİR PROGRAM ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Fatma Özge Ünsal
Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi
İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği ABD
ozge.unsal@marmara.edu.tr

Arş. Gör. Tuba Ö. Yıldız
Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi
İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği ABD
tuba.ozkabak@marmara.edu.tr

Öğr. Gör. Elif K. Küçükoglu
Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi
İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği ABD
ekurtulus@marmara.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Asude B. Dağal
Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi
İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği ABD
asudebd@marmara.edu.tr

Özet

Erken dönemlerde çocukların yaşadıkları kente ait farkındalık duygusu geliştirmek yaşadıkları kenti sahiplenebilmeleri için kentin başta sanatsal tarihi olmak üzere geçmişini, medeniyetlerin izlerini, yaşam kültürünü, bugüne yansımalarını keşfetme süreci ile desteklenebilir. İstanbul şehrinin önemli kültürel ve tarihi mekanlarının keşfedilmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni ve analiz tekniklerinden betimsel analiz tekniği kullanılmış olup; 2011-2012 eğitim yılında M.Ü. A.E.F. Prof. Dr. Ayla Oktay Okul Öncesi Eğitim Uygulama Birimi'ne devam eden 60-72 aylık 13 çocuk ile yürütülmüştür. Seçilen örneklem grubu ile araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmış değerlendirme formu aracılığıyla ön görüşme gerçekleştirilmiştir. Proje 13 hafta süreyle çocuklarla uygulanmıştır. Çocuklar aileleriyle seçtiği tarihi mekanı gezip görüntüleyerek sunumlar hazırlamışlar ve sınıfta arkadaşlarıyla paylaşmışlardır. Proje uygulama sürecinin bitiminde örneklem grubuna aynı değerlendirme formu yeniden uygulanmıştır. Çalışmada örneklem grubunu oluşturan okul öncesi dönem çocuklarının yaşadıkları şehir olan İstanbul'u ve İstanbul'un farklı tarihi mekanları tanımlarında aile katımlı proje tabanlı programın faydalı olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi, Kentlilik Bilinci, Proje Tabanlı Öğrenme, Aile Katılımı

NOTICE! WE'RE IN ISTANBUL!: EXAMPLE OF A PROJECT BASED FAMILY INVOLVEMENT PROGRAMME IN PRE-SCHOOL

Abstract

In early childhood, to improve the childrens' sense of awareness and protection about their city, can be supported by the discovering process of the artistic history and cultural life of the city, traces of civilizations and their reflections to nowadays. In this project which is aimed to discover the important cultural and historical places in Istanbul, pattern of action research as qualitative research method and descriptive analysis technique were used. The project was conducted in 2011-2012 training period with 13 children at 60-72 months age in M.Ü. A.E.F. Prof. Dr. Ayla Oktay Pre-School. The sample group was pre-interviewed with a

structured evaluation form prepared by researchers. The project was applied to the children for 13 weeks. Each child prepared a presentation about the historical place that they visited and viewed with their parents and they shared them with their class mates. At the end of the project the same evaluation form was applied again to the sample group. In this study it is concluded that, the project based family involvement programme was useful for the pre-school sample group to learn Istanbul and some different historical places in Istanbul.

Key words: Pre-school, urban awareness, project based learning, family involvement

GİRİŞ

Kültür'ü hangi tanımı ve boyutundan ele alırsak alalım, bu konuda İstanbul'un zenginliği ve tartışılmaz oluşu bir realitedir (Bilgili, 2010:328)

Kentleşme bilincinin oluşmasında en önemli bileşenlerden biri kültürdür. Kültür, bir toplumun üyesi olarak, insanoğlunun öğrendiği bilgi, sanat, gelenek-görenek, beceri ve alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütündür. Bu bütünlüğün içinde çevre ve demokrasi kültürü, sanat kültürü, barış kültürü, kent kültürü vb. olgular yer almaktadır.

Her kuşağın bir önceki dönemden edindiği kültürel değer ve göstergeleri, diğer kültürlerle etkileşime girerek, onlara yenilerini ekleyerek yeni kuşaklara aktarmak görev ve sorumluluğu vardır. Bu kültürel sürekliliktir. Günümüzde çevre ve enerji kaynaklarının sürdürülebilirliğinde olduğu kadar - hatta belki de daha çok tehlikede olan - kültürel sürdürülebilirlik de önemlidir. Özellikle Anadolu topraklarının kültürel birikimi ve uygarlık tarihi bu tarihsel mirasın üzerinde oturan bizlerin omuzlarındaki bir görev olarak algılanmalıdır. Kültürel süreklilik ve kentsel planlama bir bilgi süreci ya da fiziki düzenlemeden çok bir ilke ve bakış açısıdır (Es, 2008:98)

Bir bölgede yaşayan insanların yaşadıkları kenti sahiplenmeleri gerekmektedir. İnsanların, yaşadıkları kenti sahiplenebilmeleri için kentin başta sanatsal tarihi olmak üzere geçmişini, medeniyetlerin izlerini, yaşam kültürünü, bugüne yansımalarını bilmeleri büyük önem taşımaktadır. Mutlu (2011) kent kültürünün dinamiğinin, bir kentin ilk kurulduğu günden beri üzerinde var olan kültürlere dayandığını belirtmektedir.

Kentlilik bilincini oluşturmak ve geliştirmek için önemli bir araç olan eğitim sayesinde, kentin tarihi ve kültürel kimliğinin benimsenmesi ve yaşanması, kentte yaşayanlarda aidiyet duygusu kazandırılması, tarih ve toplum kültürü bilinciyle kentsel dinamiklerin harekete geçirilmesi, kentsel hak ve görevlerin öne çıkarılması, kent donanımlarının hayatın bir parçası unutulmamalıdır. Bu bağlamda, kentte yaşayanların aidiyet duygusunu geliştirmek ve gelecek nesillere de bu duyguyu aktarmak amacıyla "Kentlilik Bilinci" kapsamında kentlerimiz için ön görülen üç temel yaklaşım ön plana çıkmaktadır:

1. Kentin tarihi ve kültürel değerlerinin farkına varmak.
2. Kentin fiziksel, kültürel ve sosyal dönüşümünü gerçekleştirmek.
3. Kente aidiyet duygusunu hissederek, kenti sahiplenip korumak (Kentlilik Bilinci Eğitim ve Kültür Komisyon Raporu, 2009)

Bireyin toplumsallaşmasında aile ön planda olsa da okul, akran çevresi, kitle iletişim araçlarının da büyük önemi vardır. Kentlerin özgün kimliklerinin devamlılığının sağlanmasında, kentlerde yaşanan sosyal, fiziksel ve kültürel erozyonun önlenmesinde, kendini yaşadığı kente ait hissedilen bireylerin oluşmasında ve kültürel mirasın yeni nesillere aktarılmasında, örgün ve yaygın eğitim kurumları birlikte etkileyici olmalıdır.

Kentleşme kentli insan davranışlarının bireyde, ailede ve diğer sosyal gruplarda gelişmesi sürecini anlatır (Kaya, Şentürk, Danış, Şimşek 2007:27) Kentlilik Bilincinin Gelişmesi için; temel yaklaşım eğitim ve seminerlerdir düzenlenmesidir. Bu eğitim ve seminerler okul öncesi eğitim kurumlarından başlayarak ilköğretim, lise ve üniversite düzeyinde uygulanmalıdır (Kentlilik Bilinci Eğitim ve Kültür Komisyon Raporu, 2009: 26).

Erken dönemlerde çocukların yaşadıkları kente ait farkındalık duygusu geliştirmek yaşadıkları kenti sahiplenebilmeleri için kentin başta sanatsal tarihi olmak üzere geçmişini, medeniyetlerin izlerini, yaşam kültürünü, bugüne yansımalarını keşfetme süreci ile desteklenebilir. Bu noktadan hareketle İstanbul şehrinin

tarihi ve kültürel değerlerinin farkına varılmasını sağlamak amacıyla okul öncesi düzeyde çocuklar ve ailelerini içeren bir uygulama üzerinde çalışılmıştır.

Problem

İstanbul şehrinin önemli kültürel ve tarihi mekanlarının keşfederek kentlilik bilinci alt yapısı kazandırılmasının sağlanmasına yönelik aile katılımı projesi 60-72 aylık çocuklar üzerinde etkili midir?

Araştırma Modeli

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni kullanılmıştır. Eylem araştırması, bir grup insanın bir problemi tanımlaması, problemi çözmek için bir şeyler yapması, çabalarının ne kadar başarılı olduğunu görmesi, eğer sonuçtan tatmin olmazlarsa yeniden denenmesi; kısaca yaparak ve yaşayarak öğrenmesidir (Aksoy, 2003:477). Wats'a göre eylem araştırması katılımcıların araştırma tekniklerini kullanarak kendi eğitim uygulamalarını sistematik olarak dikkatle gözden geçirmesi sürecidir (Ferrance, 2000:7).

Eylem araştırmaları uzman araştırmacıların denetiminde, uygulayıcıların ve problemin içinde yer alanların katılımlarıyla var olan, uygulamanın eleştirel bir değerlendirmesini yaparak durumu düzeltmek için alınması gereken önlemleri belirlemeyi amaçlayan araştırmalardır (Karasar, 1999:27).

Çalışma Grubu

Çalışma, 2011-2012 eğitim-öğretim yılı güz yarısında İstanbul Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Prof. Dr. Ayla Oktay Okul Öncesi Eğitim Uygulama Birimi'ne devam eden 60-72 aylık 12 okul öncesi dönem çocuğu ile yürütülmüştür.

Veri Toplama Aracı

Seçilen örneklem grubundaki çocuklar ile araştırmacılar tarafından hazırlanan 6 sorudan oluşan yapılandırılmamış değerlendirme formu aracılığıyla projenin öncesinde ve sonrasında görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme süreci ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir.

Uygulama

Nitel araştırmanın aşamaları; çalışılacak olan olayın saptanması, katılımcıların belirlenmesi, hipotezlerin üretilmesi, verilerin toplanması, verilerin değerlendirilmesi yorum ve sonuçlar olarak planlanmaktadır. Bu aşamalar doğrultusunda çalışmada, ulusal ve uluslar arası literatür çalışması ve alan uzmanlarıyla yapılan görüşmeler doğrultusunda okulöncesi dönem çocuklarının İstanbul şehrinin önemli kültürel ve tarihi mekanlarının keşfederek kentlilik bilinci alt yapısı kazandırmak amacı doğrultusunda aile katılım projesi düzenlenmiştir. Proje 13 hafta olarak planlanmıştır. Projenin içeriği şöyledir:

1. Hafta	Boğaz Köprüsü
2. Hafta	Yerebatan Sarnıcı
3. Hafta	Ayasofya Müzesi
4. Hafta	Ahırkapı Deniz Feneri
5. Hafta	Beylerbeyi Sarayı
6. Hafta	Topkapı Sarayı
7. Hafta	Anadolu Hisarı
8. Hafta	Kız Kulesi
9. Hafta	Galata Köprüsü
10. Hafta	Dolmabahçe Sarayı
11. Hafta	Galata Kulesi
12. Hafta	Sultan Ahmet Camii
13. Hafta	Alman Çeşmesi

Proje kapsamında öncelikli olarak aileler yapılacak çalışmaların içeriği hakkında bülten yoluyla bilgilendirilmiş, eve gönderilen bir formla her aileden kendisi için uygun tarih ve mekanları 3 alternatifle belirtmesi istenmiştir. Geri dönen formlar üzerinden ailelerin tercihleri dikkate alınarak uygulama takvimi oluşturulmuş ve ailelere yapılan bir toplantı ile yazılı olarak verilmiştir. Toplantı sırasında ailelere çalışma takviminin yanı sıra uygulama süreci ile ilgili de bilgi verilmiştir. Ailelerden kendileri için belirlenmiş olan mekan hakkında çocukları ile birlikte

araştırma yapmaları; o mekana gitmeleri istenmiştir. Mekana ait fotoğraf ve videolar çekmeleri, broşürler edinmeleri önerilmiştir. Ailelere çocukları ile elde ettikleri görselleri sunuma dönüştürüp ve çocukları ile birlikte sınıfta paylaşmak üzere hazırlamaları söylenmiştir. Çalışmaları sürecinde ayrıca rehberlik alabilecekleri belirtilmiştir. İlk sunum araştırmacılar tarafından hazırlanan Boğaz Köprüsü olarak gösterilmiştir. Seçilen örneklem grubundaki çocuklar ile araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmamış değerlendirme formu aracılığıyla ön görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme süreci ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Çocuklara proje hakkında bilgi verilmiş ve her birinin gidip görecekları tarihi mekanlar ile sözel bilgilendirme yapılmıştır. Sınıfta bir İstanbul köşesi oluşturulmuş bu köşeye ilk olarak şehrin en belirgin simgelerinden biri olan Boğaz Köprüsü fotoğrafı yerleştirilerek araştırmacılar tarafından hazırlanan sunum paylaşılmıştır. İlk sunumu takip eden 12 hafta boyunca çocukların yaptıkları sunumlar eşliğinde ailelerin katılımıyla proje sunumları yapılmış, gelen broşür ve fotoğraflarla sınıfta yer alan İstanbul köşesi tamamlanmıştır. Proje uygulama sürecinin bitiminde örneklem grubundaki çocuklara aynı değerlendirme formu yeniden uygulanmıştır. Bu şekilde çalışmada İstanbul şehrinin önemli kültürel ve tarihi mekanlarının keşfederek kentlilik bilinci alt yapısı kazandırılmasının sağlanmasına yönelik aile katılımı projesinin çocukta kalıcı sonuçlar doğurup doğurmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Görüşmelerin sessiz bir ortamda birebir gerçekleştirilmesi ve kaydedilmesi sağlanmıştır. Çalışmanın planlanması ve uygulanması aşamasında; dört okul öncesi eğitimi uzmanı yer almıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Okul Öncesi Dönem Çocuklarının İstanbul Şehrinin Önemli Kültürel Ve Tarihi Mekanlarının Keşfederek Çocuklarda Kentlilik Bilinci Alt Yapısı Kazandırılması Amacına Yönelik Ön Değerlendirme Formu Soru ve Cevapları

Örnekleme Grubu	S.1 Şehir dediğimizde ne anlıyorsun?	S.2 Şehirde gezilebilecek yerler sence nerelerdir?	S.3 Sen bir şehirde neler olsun isterdin?	S.4 Bir şehrin olsa adını ne koyardın?	S.5 Sen hangi şehirde yaşıyorsun?	S.6 Senin şehrinde neler var?
Ç1	Dünya ülke	Kasabalar, denizler	Lunapark çiçekler ağaçlar	Kabaklı şehir	İstanbul	Denziler yosunlar kuşlar
Ç2	Kemer, kuş martı, Çiçek, t aş	Heykeller resimler Köpek balığı resmi oyuncakçı	Oyuncak, silgi, frencehsko, şimşek	Arda	Bilmiyorum	Oyuncak, silgi, frencehsko, şimşek
Ç3	Cevap yok	Cevap yok	Park, arabalar	Cevap yok	Cevap yok	Evler, ağaçlar
Ç4	Gezmek	Park, deniz	Yüzmek, dondurma yemek gezmek	Yazlık	Yazlık	Havuz, evler, bakkal, arabalar
Ç5	Uçak, nehir, saat	Hayvanat bahçesi, okul, arabayla bir yere gitmek, işe gitmek büyüyünce	Otobüs şöförü, yüzmeye öğretmeni, yüzmek, şimşek Mcqueen	Buz pateni	bilmiyorum	Arkadaşlarım, kardeşlerim, komşumuz Ceyla Abla
Ç6	Atatürk, dünyamız, annemi ve babamı	Market, Alışveriş merkezleri, Carrefour, İkea	Uçmak isterdim, ağaca tırmanmak isterdim	Cam	Türkiye	Türkçe konuşmaklar var, ağaçlar var, kuşlar, dallar var, kuşlar dallara ev yapıyor, evler, araba

Ç7	Göl, köprü, balık, aslan, bayrak	Ada, Ankara, okul, gezmeler	Birşeyler satılsın, şekerler satılsın	Cevap yok	Cevap yok	Şeker, çikolata, bebek, bayrak,
Ç8	Denizde yüzüyorum, babam kuruluyor, eve giriyorum, yemek yiyorum, uyuyorum uyanıyorum okula geliyorum.	Park, sahil omdam sonracığıma ay neydi onun adı☺	Oyuncak, top, araba, traktör(gerçek traktör)	Avusturya	Göztepe	Araba, yol, silindir, asfalt arabası, uçak, h elikopter, otobüs, minibüs, kamyon, tır, Ferrari
Ç9	Evler olduğunu, insanların yaşadığını, insanların oyun oynamasını	Alışveriş merkezi, Pazar, Carrefour	İnsanların oynaması ve özgür kalması, insanların parka gidip neşeye oynaması	Zeynep	VarYap Merdiven ☺	Ara sokaklar, lunapark, arkadaşlar, farklı farklı arabalar, otobüsler
Ç10	Deniz, kum	Cevap yok	Denizde yüzebilmek	Cevap yok	Cevap yok	Ev, ağaç
Ç11	Dünya demek	Çamlıca, park	Birşey olsun istemem	Okan	Atatürk Caddesi	Çok yakın zamanda 3 park var, bir de çok yakında fırın var.
Ç12	Bayrak almak, bayrağı evin duvarına asmak	Orman, nehir, dere, yol	Hayvanların yaşamasını isterdim. Nrhire gittiğim zaman hayvanlarla eğlenmek isterdim.	Zebra	Ormanda	Oyuncak, Ece'nin barbi oyuncakları, Ece'nin annesi

Tablo 2: Okul Öncesi Dönem Çocuklarının İstanbul Şehrinin Önemli Kültürel Ve Tarihi Mekanlarının Keşfederek Çocuklarda Kentlilik Bilinci Alt Yapısı Kazandırılması Amacına Yönelik Son Değerlendirme Formu Soru ve Cevapları

Örnekl em Grubu	S.1 Şehir dediğimizde ne anlıyorsun?	S.2 Şehirde gezilebilecek yerler sence nerelerdir?	S.3 Sen bir şehirde neler olsun isterdin?	S.4 Bir şehrin olsa adını ne koyardın?	S.5 Sen hangi şehirde yaşıyorsun?	S.6 Senin şehrinde neler var?
Ç1	Şehirde insanlar yaşar	Dışarda bahçelerde, deniz	Çiçek, çimen, böcek, ağaç, kuş	Kabak şehri	Ümraniye	Evler, binalar, insanlar, çimenler, böcekler, pencere
Ç2	Lunapark	Cevap yok	Yemek, su	Saray	İstanbul	Yemekler, içecekler

Ç3	park,ev	Park	Park ve oyuncaklar	Efe	İstanbul/Türkiye	Oyuncaklar
Ç4	Parka gitmek	Parklar, saraylar, köprüler	Dönmedolap, salıncak, atlıkarınca	Özlem	Maltepe/İstanbul	Lunapark, evler, cami, müze
Ç5	Bilmiyorum	Yol, ev, bakkal, oyun parkı, müzeler	Arkadaşımın olmasını isterdim Ailemle gezmek isterdim	İstanbul	İstanbul	Arkadaşlarım
Ç6	Arkadaşlarım, annem, babam ve bütün sevdiğim yer yaşadığı yer	Türkiye, İtalya	Teleskobib☺ (kendi yapmış) olmasını isterdim. Büyüteç gibi birşey.	Teleskobib	İstanbul	Ev, ağaç,kuş,kedi, yıldızlar, yapraklar, hayvanlar
Ç7	Su, kar tanesi,yağmur, ıslanan çocuklar	Market, kuzenlerimizin evleri, deniz kenarı, park, eski yerler	Alışveriş merkezi ve içinde istediğim herşey	İstanbul	İstanbul	Okul, araba, ev, gezilecek yerler, park, eğlenceli yerler
Ç8	Evde oturduğumu zu	Park, müze	Müzeye gidiyim isterdim.	Mavtepe☺	İstanbul	Ev, kartal, kuş,martı,çam ağacı, müze ve saray
Ç9	Arkadaşlarım la oynadığım yer	Alışveriş merkezi, müze, saray, birilerinin evi	Çiçekler, çimenler	Herkesin şehri	İstanbul	Arabalar, farklı otobüsler, yüksek tavanlı saraylar
Ç10	İnsan, insanın yaşadığı yer.	Bağdat Caddesi, Marmaris	Playstation 5	Erdem	İstanbul	Evler Caddeler yollar,köprüler
Ç11	Elma, çiçek, araba, çocuklar	Bodrum, park, ev, müze gezisi, asker	Babamın çok parasının olmasını ve çok gezebilmemizi	Okan	İstanbul	Lunapark, ev,akşehir,
Ç12	Orman, nehir, göl	Orman, nehir	Gölde yüzmek, isterdim, kurbağalarla birlikte şarkı söylemek	Orman şehri	İstanbul	Oyuncaklarım, kardeşlerim, evimiz, ağaçlar, oyun oynayacak yerler

Tablo 1’de çalışmanın ön görüşme sonuçları, Tablo 2’de ise son görüşme sonuçları yer almaktadır. Tablolar incelendiğinde okul öncesi dönem çocuklarının Tablo 1’de çalışmanın ön görüşme sonuçları, Tablo 2’de ise son görüşme sonuçları yer almaktadır. Tablolar incelendiğinde okul öncesi dönem çocuklarının İstanbul şehrinin önemli kültürel ve tarihi mekanlarının keşfederek çocuklarda kentlilik bilinci alt yapısı kazandırılması amacı doğrultusunda gerçekleştirilen aile katılımı projesinin; çocuklarda önemli bir fark yarattığı yapılan çalışma ile söylenebilmektedir. Örneklem grubu ön görüşme aşamasında bir şehirde neler olabileceğini, çevrelerinde neler

olduğunu, nerede yaşadıklarını, kendi yaşadıkları şehirde neler olabileceği arasındaki bağlantıları kuramazken, projenin uygulanması sonrasında yapılan son görüşmelerle çocukların bu bağlantıları kurabildikleri, tanımlara hakim oldukları gözlemlenmiştir. Özellikle kendilerinin hangi şehirde yaşadıklarını, yaşadıkları şehirde neler olduğuna oldukça hakim oldukları dikkat çekmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kentlilik bilinci kavramı, sosyal iletişimden, yapılaşmaya; kentsel adaptasyondan çevre farkındalığına uzanan, kentsel yaşam kalitesini etkileyen çok boyutlu bir kavramdır (Kentlik Bilincinin Arttırılması Projesi,2012). Bu araştırma da çocuklarda kentlilik bilinci oluşturabilmek amacıyla yaşadıkları şehir ile ilgili farkındalık geliştirmek ve bu farkındalığı alt yapısını oluşturabilmek için başlanmıştır.

Okul öncesi dönem çocuklarının İstanbul şehrinin önemli kültürel ve tarihi mekanlarını keşfederek kentlilik bilinci alt yapısı kazandırılması amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için uygulanan aile katılımı projesinin çocuklarda yaşadıkları şehre ilişkin farkındalık oluşturduğu sonucuna varılabilir.

Ulusal ve uluslar arası literatürde yapılan araştırmalar doğrultusunda bu çalışma alanında ihtiyacın olduğu ve araştırmacıların bu alana yönelmesinin gerekli olduğu saptanmıştır. Kaylan'ın (2013) bu konuya ilişkin söylemi şu şekildedir:

“Kente göçle gelenler, yaş, cinsiyet ve etnik, dinsel, kültürel köken olarak ciddi farklılıklar gösterirler. Kentte yaşam kalitesinin korunması ve daha da yükseltilmesi için, bu kişilerin kentle bağının kurulması ve bu sayede kentlilik bilincinin oluşturulması gerekir. Herşeyin temelinde eğitim yatmaktadır. Çocuklar için kentlilik bilinci eğitimine okul öncesinde başlanarak, ilköğretim ve ortaöğretimde sürdürülmelidir.”

Eldeki literatür çalışması ve uygulama sonuçları doğrultusunda uygulanabilecek öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Okul öncesi eğitim kurumlarında öncelikle çocuklara yaşadıkları şehrin ismi öğretilerek (madde 5- madde 1) yaşadığı yer ile ilgili bilgilendirme ve ardından yaşadığı yerde ve çevresinde neler gözlemlendiğine ilişkin benzer çalışmalar eğitim programlarının içerisine alınabilir.
- Çocuklarla yaşadıkları şehirde yer alan turistik mekanlara çeşitli geziler organize edilerek yaşadıkları kent hakkında zihinlerinde fikir oluşturabilmeleri sağlanabilir ve bu gezilerden ne şekilde etkilendikleri gözlemlenebilir.
- Ayrıca bu araştırma değişik yaş gruplarına da uygulanarak sonuçlar genellenebilir.
- Gelecek dönemlerde boylamsal bir çalışma yapıp, çalışmanın çocukların ileride kentlik bilincinin diğer çocuklara göre ne kadar etkileniyor olduğu incelenebilir.
- Bu araştırma çocukların şehri tanımalarına, yaşadıkları şehre ilişkin farkındalık geliştirmelerine yönelik bir çalışmadır. Daha sonraki araştırmalarda çocukların şehir farkındalığının yanı sıra yaşanan şehre ve insanlara değer vermeye ilişkin çalışmalar da yapılabilir.
- Kentlik bilinci üzerine aileleri ve çocukları bir arada değerlendiren ve ardından aralarındaki etkileşimi inceleyen araştırmalar düzenlenebilir.
- Ayrıca bu tarz ya da farklı kentsel bilinç projelerinin ailelerin bu alandaki farkındalıklarına etkileri incelenebilir.

Not: Bu çalışma 25-27 Nisan 2013 tarihlerinde Antalya’da 28 Ülkenin katılımıyla düzenlenen “International Conference on New Trends in Education - ICONTE-2013”da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Aksoy, N. (2003). Eylem Araştırması: Eğitimsel Uygulamaları İyileştirme ve Değiştirmede Kullanılacak Bir Yöntem. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 9 (26), Güz, 474-489.

Bilgili, A.E. (2010) *Şehir ve Kültür, Eşsizliğin Doruk Noktası:İstanbul* Şehir ve Kültür:İstanbul Ed: Prof.Dr. Ahmet Emre Bilgili İstanbul: TC Kültür Ve Turizm Bakanlığı İstanbul Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü

Es, M. (2008) *Kentlilik Bilinci ve Yerel Siyaset* İstanbul: Yerel Siyaset Tebliğ Kitabı. İstanbul: Okutan Yayıncılık

Ferrance, E. (2000). *Action Resarch. Themes in Education*. Northeast and Island Regional Educationl Laboratory at Brown University, USA

Karasar, N. (1999) Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayınları.

Kaylan, A. (2013). Kentsel Yaşam Kalitesi Nasıl Yükselir?. Subcorn Turkey. <http://www.subconturkey.com/2010/Mart/koseyazisi-Kentsel-yasam-kalitesi-nasil-yukselir.html> adresinden alınmıştır.

Kentlik Bilincinin Arttırılması Projesi. (2012). Çankırı:Çankırı Valiliđi İl Milli Eğitim Müdürlüğü.
Kentlilik Bilinci Eğitim ve Kültür Komisyon Raporu (2009) Kentleşme Şurası: Ankara

Mutlu, A. (2011) Samsun'da Kent Kültürü Ve Kentlilik Bilinci: Yerel Basın Üzerinden Bir Analiz. Samsun Sempozyumu